

Okruhy ke SZZ ze speciální pedagogiky, inkluzivní didaktiky, pedagogiky a psychologie a pro učitele ZŠ a SŠ_2021

Okruh 1	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Speciální pedagogika v kontextu ICF – orientace na kvalitu života v dospělosti a participaci, jak se uplatňují principy pedagogiky a psychologie jako vědních oborů ve SpP.</p> <p>SpP: Speciální pedagogika jako vědní obor. Předmět speciální pedagogiky. Cíle a úkoly. Definice postižení dle WHO. Mezinárodní klasifikace funkčnosti, postižení a zdraví (ICF).</p>	<p>Na vámi vybraném příkladu charakterizujte změnu pojetí v přístupech k žákům se SVP (od postižení ke speciálním vzdělávacím potřebám, medicínský model x sociální model vzdělávání)</p>	<p>Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví: MKF. České vydání © Národní rada osob se zdravotním postižením ČR.</p>
<p>ID: Soudobá terminologie dle ICF – DOMÉNA. Vymezte termín doména, charakterizujte ji z hlediska tělesné funkce a struktury a z hlediska aktivity a participace.</p>	<p>Uveďte příklad aplikace diagnostických domén ICF.</p>	<p>Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví: MKF. České vydání © Národní rada osob se zdravotním postižením ČR.</p>
<p>Pedagogika a psychologie jako vědní obory:</p> <p>Pedagogika jako vědní obor (předmět jejího zkoumání, prameny poznatků, pedagogické disciplíny a jejich zaměření, aktuální výzkumné problémy v pedagogice).</p> <p>Význam psychologie pro učitelství a pro vás jako pro učitele. Psychologie jako věda. Předmět psychologie. Základní paradigmaty a přístupy: fyziologický, behavioristický, psychodynamický, humanistický a fenomenologický, přístup tvarové psychologie, kognitivní přístup a jejich vliv na pedagogické myšlení a školní praxi v historii i v současnosti. Školní psychologie (školní poradenská psychologie).</p>	<p>Na příkladu vámi vybraného příspěvku a studia pedagogicky zaměřených periodik (např. Pedagogika, Pedagogická orientace) uveďte aktuálně řešená témata v pedagogických vědách. Kriticky posuďte vámi vybraný pedagogicky zaměřený odborný nebo popularizační text.</p>	<p>Průcha, J. (2009). <i>Moderní pedagogika</i>. Praha: Portál.</p> <p>Vališová, A., & Kasíková, H. (2007). <i>Pedagogika pro učitele</i>. Praha: Grada.</p> <p>Vědecké časopisy: Pedagogika, Pedagogická orientace, Orbis scholae, Studia paedagogica aj.</p> <p>Odborné časopisy pro učitele: Komenský. Hoeksema - S. Nole; Fredrickson, B. L., Loftus, G. R., & Wagenaar, W. A. (2012). <i>Psychologie Atkinsonové a Hilgarda</i>. Praha: Portál.</p> <p>Čáp, J., & Mareš, J. (2001). <i>Psychologie pro učitele</i>. Praha: Portál.</p> <p>Fontana, D. (2003). <i>Psychologie ve školní praxi: příručka pro učitele</i>. Praha: Portál. Helus, Z. (2011). <i>Úvod do psychologie</i>. Praha: Grada. Mareš, J. (2013). <i>Pedagogická psychologie</i>. Praha: Portál.</p> <p>Vágnerová, M. (2004). <i>Základy psychologie</i>. Praha: Karolinum.</p>

Okruh 2	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Intervence u žáků s TP a využití ICT. Strategie při evidenci efektivity intervence – sběr a interpretace validních dat.</p> <p>SpP: Žák s TP: speciální reedukační a kompenzační metody u žáků s tělesným postižením.</p>	<p>Reedukační a kompenzační metody u žáků s tělesným postižením a jejich využití.</p> <p>Na základě konkrétního příkladu prezentujte vybranou reedukační nebo/ i kompenzační metodu u žáka s TP.</p>	<p>Opatřilová, D. (2014). <i>Grafomotorika a psaní u žáků s tělesným postižením</i>.</p> <p>Opatřilová, D., Zámečnicková, D. (2014). <i>Podpora rozvoje hybnosti osob s tělesným postižením</i>. Elportál, Brno: Masarykova univerzita.</p> <p>Opatřilová, D. (2018). <i>Simulační techniky</i>. https://munispace.muni.cz/library/catalog/book/15730</p>
<p>ID: Využití ICT v inkluzivní pedagogice: komunikace a spolupráce prostřednictvím ICT. Prezentace. Vizualizace. Webináře. Trendy, výzvy, možnosti. Virtuální realita. Koncepty rozšířené reality. 3D tisk, modelování.</p>	<p>Popište použití speciálních pomůcek, posuďte efektivitu jejich využití ve výuce - zaměřeno na vybraného žáka se SVP.</p> <p>Diskutujte výhody a nevýhody využití moderních technologií ve výuce vašeho druhého aprobačního předmětu.</p>	<p>Pitnerová, P. (2016). <i>Role Rámcových vzdělávacích programů v rozvoji digitální gramotnosti u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami</i>. In: Media4u Magazine, Jan Chromý, 2016, roč. 13., 3/2016.</p> <p>Watkinson, A. (2013) <i>Informační a komunikační technologie pro inkluzi. Pokrok a příležitosti evropských zemí</i>. Brusel: EARISV.</p> <p>Zíkl, P., Strnadová, I. (2011). <i>Využití ICT u dětí se speciálními potřebami</i>. Praha: Grada.</p> <p>Sak, P., Mareš, J. (2007). <i>Člověk a vzdělání v informační společnosti</i>. Praha: Portál.</p>
<p>Pedagogický a psychologický výzkum a jeho využití v práci učitele</p> <p>Pedagogický výzkum a jeho metodologické součásti (výzkumný problém, kvantitativní a kvalitativní orientace výzkumu, validita a reliabilita, metody sběru dat, metody analýzy dat, interpretace údajů).</p> <p>Metody výzkumu a jejich psychologické aspekty: Metody získávání dat: pozorování, rozhovor, analýza produktů, experiment (přirozený a laboratorní), kvaziexperiment, ex post facto výzkum. Longitudinální a průřezový (crosssection) výzkum, korelační výzkum. Kvantitativní a kvalitativní výzkum. Standardizované psychologické testy. Dotazníky. Etické aspekty výzkumu a získávání dat. GDPR. Práce s osobními údaji ve školní praxi.</p>	<p>Na svých portfoliových úkolech ukažte standartní strukturu empirické studie/zprávy z výzkumu.</p> <p>Představte přehledovou část, výzkumnou otázku, jí odpovídající metody sběru a analýzy dat, výsledky a diskusi výsledků. Objasněte postupy analýzy dat, které jste použili: kvalitativní kódování, tvorbu kategorií a teorie (včetně odkazů na autory), základní statistické zpracování dat.</p>	<p>Gavora, P., et al. (2010). <i>Elektronická učebnica pedagogického výskumu</i>. [online]. Bratislava: Univerzita Komenského. Dostupné z: http://www.e-metodologia.fedu.uniba.sk</p> <p>Švaříček, R., & Šedová, K., et al. (2007). <i>Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách: pravidla hry</i>. Praha: Portál. (s. 12– 257).</p> <p>Hoeksema – S. Nole; Fredrickson, B. L., Loftus, G. R., & Wagenaar, W. A. (2012). <i>Psychologie Atkinsonové a Hilgarda</i>. Praha: Portál.</p> <p>Vágnerová, M. (2004). <i>Základy psychologie</i>. Praha: Karolinum.</p>

Okruh 3	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Kontext inkluzivního vzdělávání</p> <p>SpP: SPU: vymezení specifických poruch učení a jejich příčin (dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie, dyspraxie, dysmúzie, dyspinxie).</p>	<p>Na konkrétním případě žáka s vámi vybraným typem specifickými poruchami učení ilustруйте jeho obtíže ve vzdělávání.</p>	<p>Zelinková, O. (2009) <i>Poruchy učení. Vyd. 11.</i> Praha: Portál</p> <p>Bartoňová, M. (2012). <i>Specifické poruchy učení: text k distančnímu vzdělávání.</i> Brno: Paido.</p> <p>Pokorná, V. (2010) <i>Teorie a náprava vývojových poruch učení a chování.</i> Praha: Portál.</p>
<p>ID: Strategie a možnosti podpory žáků se SVP v prostředí inkluzivní školy: metody a formy práce, pomůcky a technologie.</p>	<p>Na vámi vybraném, příkladu specifikujte spolupráci, systém a podporu při vzdělávání žáka se SVP.</p>	<p>Watkinson, A. (2013) <i>Informační a komunikační technologie pro inkluzi. Pokrok a příležitosti evropských zemí.</i> Brusel: Evropská agentura pro rozvoj speciálního vzdělávání.</p>
<p>Vzdělávací politika ČR a společné vzdělávání</p> <p>Vzdělávací politika České republiky v kontextu Evropské unie (Lisabonský proces, Boloňská deklarace, Memorandum o celoživotním učení). Principy vzdělávací politiky ČR (Bílá kniha, Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030). Školská legislativa platná v ČR (školské zákony).</p> <p>Inkluzivní výuková praxe a poradenství ve škole. Školní poradenské pracoviště a jeho praxe: výchovný poradce, školní metodik prevence, speciální pedagog, školní psycholog, třídní učitel (náplň práce, rozdělení rolí, rizika práce). Spolupráce s dalšími institucemi v psychologické perspektivě (pedagogicko-psychologická poradna, speciálně-pedagogické centrum, středisko výchovné péče, OSPOD aj). Psychologické aspekty práce s žákem. Možnosti kompenzace a korekce školsky významných potíží. Zásady práce s dětmi s těmito potížemi ve škole (role třídního učitele a především školního poradenského pracoviště).</p>	<p>Popište obsah školního vzdělávacího programu (ŠVP) a uveďte, jakým způsobem se plánované kurikulum ŠVP odráží v realizovaném kurikulu – ve výukovém procesu. Uveďte příklady z vlastní praxe v navštívených školách, nebo škole, kde učíte.</p> <p>Na příkladu vybraného ŠVP poukažte na implementaci principů vzdělávací politiky ČR.</p>	<p>EURYDICE: https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Main_Page</p> <p>Kalous, J., & Veselý, A. (2006). (Eds.). <i>Teorie a nástroje vzdělávací politiky.</i> Praha: Karolinum.Školská legislativa: www.msmt.cz Strategie vzdělávací politiky do roku 2030. Dostupné z: http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-2030</p> <p>Vágnerová, M. (1999). <i>Psychopatologie pro pomáhající profese. Variabilita a patologie lidské psychiky.</i> Praha: Portál.</p> <p>Krejčová, L., & Mertin, V., eds. (2010). <i>Pedagogická intervence u žáků ZŠ.</i> Praha: Wolters Kluwer ČR.</p> <p>Langmeier, J., & Matějček, Z. (2011). <i>Psychická deprivace v dětství.</i> Praha: Karolinum.</p>

Okruh 4	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Školní úspěšnost/přístup ke vzdělání jako riziko vývoje PCH. Včasná intervence a podpora učení. Individuální a systémové resilienční zdroje ve školním prostředí.</p> <p>SpP: Edukace žáků v riziku poruch chování/s poruchami chování ve školách hlavního proudu vzdělávání</p> <p>Resilienční zdroje v podpoře žáků s PECh - systémová, individuální rovina. Problematika poruch chování spojených s konfliktem, agresí, závislostí. Rizikové faktory sociálního vylučování – zvýšeně rizikové skupiny, postupy prevence, intervence, provázení. Spolupráce školy a rodiny při podpoře dítěte v riziku, s problémy/poruchami chování.</p>	<p>Na kazuistice žáka v riziku, s problémy/poruchami chování ilustруйте diagnostická kritéria, strategie/postupy prevence, intervence, rehabilitace – s využitím zdrojů z jednoho z daných prostředí - škola, rodina, komunita, sociální prostředí.</p>	<p>Říčan, P. (1995). <i>Agresivita a šikana mezi dětmi: jak dát dětem ve škole pocit bezpečí</i>. Praha: Portál.</p> <p>Šolcová, I. (2009). <i>Vývoj resilience v dětství a dospělosti</i>. Praha: Grada.</p> <p>Vojtová, V. (2010). <i>Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti</i>. Brno: Masarykova univerzita.</p> <p>Vojtová, V., & Červenka, K. (2012). <i>Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování: Educational needs of children at risk and with behavioural disorders</i>. Brno: Masarykova univerzita.</p> <p>Vojtová, V. (2013). <i>Kapitoly z etopedie I (3. vyd)</i>. Brno: Masarykova univerzita.</p>
<p>ID: Rozvíjení funkční gramotnosti: rozvoj funkční gramotnosti v jednotlivých vzdělávacích oblastech, role mezipředmětových a mezioborových vztahů.</p>	<p>Připravte si krátkou ukázkou diferencované práce s textem s mezipředmětovým přesahem.</p>	<p>Čechová, B. H. (2009). <i>Nápady pro rozvoj hodnocení klíčových kompetencí žáků</i>. Praha: Portál.</p> <p>Černá, O. (2014). <i>Čtení není žádná nuda</i>. Praha: Portál.</p> <p>Fasnerová, M. (2018). <i>Prvopočáteční čtení a psaní</i>. Praha: Grada.</p>
<p>Škola v současnosti a její vliv na žáka</p> <p>Základní škola/střední škola ve vzdělávacím systému (dle klasifikace ISCED). Funkce školy v současné společnosti. Proměna školy v souvislosti s proměnou kurikula a společnosti.</p> <p>Náročná životní situace v životě žáka. Školní vzdělávání jako zdroj zátěže. Přejít mezi vzdělávacími stupni či vzdělávacími institucemi jako náročná životní situace. Teorie stresu (Seley, Lazarus). Způsoby zvládání stresu (copingové strategie). Druhy náročných životních situací u dětí školního věku. Zásady krizové intervence.</p>	<p>Na příkladu českých (event. zahraničních) kurikulárních dokumentů objasněte princip jejich fungování a úlohu, kterou sehrávají ve vztahu ke škole a k její proměně. Kriticky posuďte přínosy a problémy dvoustupňového kurikula.</p> <p>Diskutujte o vybrané metafoře školy (např. škola jako povznesení, základ života, dílna lidskosti, chrám, výtah, pojišťovna) a uvažujte o tom, jaké pojetí a funkce školy stojí v pozadí této metafory. Uveďte vaši osobní metaforu.</p>	<p>Rámcový vzdělávací program (RVP).</p> <p>Janíková, M., Janík, T., Jůva, V., Vaštatková, J., Hloušková, L., Maňák, J., et al. (2009). <i>Základy školní pedagogiky</i>. Brno: Paido. (kapitola 1).</p> <p>Keller, J., & Tvrdý, L. (2008). <i>Vzdělanostní společnost? Chrám, výtah a pojišťovna</i>. Praha: Slon.</p> <p>Tupý, J. (2014). <i>Tvorba kurikulárních dokumentů v České republice</i>. Brno: Masarykova univerzita. http://www.ped.muni.cz/weduresearch/publikace/pvtp35.pdf</p> <p>Knotová, D. & kol. (2014). <i>Školní poradenství</i>. Praha: Grada.</p> <p>Langmeier, J., & Matějček, Z. (2011). <i>Psychická deprivace v dětství</i>. Praha: Karolinum.</p> <p>Matějček, Z. (2007). <i>Co děti nejvíc potřebují</i>. Praha: Portál.</p> <p>Matějček, Z. (2011). <i>Praxe dětského psychologického poradenství</i>. Praha: Portál.</p>

Okruh 5	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Žák s NKS a náročné situace učitele v procesu vzdělávání</p> <p>SpP: NKS: koktavost, breptavost, rinolalie, palatolalie: etiologie, symptomatologie, principy logopedické intervence, podpora žáka NKS ve vzdělávacím procesu.</p>	<p>Představte přehled organizací a institucí, na něž se mohou obracet učitelé žáků s narušením plynulosti řeči.</p> <p>Popište přístupy, které lze využít k podpoře žáka s obtížemi v plynulosti projevu v běžné komunikaci i ve vzdělávacím procesu.</p> <p>Popište specifika mluvního projevu žáka s rinolalií a jmenujte odborníky, kteří se na jejich podpoře podílejí.</p>	<p>Bendová, P. (2011). <i>Dítě s narušenou komunikační schopností ve škole</i>. Praha: Grada. Bočková, B. (2011). <i>Podpora žáků se specificky narušeným vývojem řeči</i>. Brno: MU.</p> <p>Klenková, J. (2006). <i>Logopedie</i>. Praha: Grada.</p> <p>Klenková, J. et al. (2013) <i>Jedinci s narušenou komunikační schopností a se sluchovým postižením v inkluzivním prostředí škol, školských zařízení a v zařízeních sociálních služeb</i>. Brno: MU. Lechta, V. (2010). <i>Koktavost – integrativní přístup</i>. Praha: Portál.</p>
<p>ID: Profesní příprava, podpora při vstupu do světa práce: druhy a typy středních škol, možnosti profesního vzdělávání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, spolupráce škol se zaměstnavateli.</p>	<p>Na vámi vybraném příkladu žáka se SVP uveďte jeho možnosti dalšího (profesního) vzdělávání po ukončení základní školy.</p> <p>Uvažujte o výhodách a nevýhodách běžné a speciální školy.</p>	<p>Opatřilová, D. & Procházková, L. (2011). <i>Předprofesní a profesní příprava jedinců se zdravotním postižením</i>. Brno: Masarykova univerzita.</p>
<p>Řízení školy a možnosti podpory profesního vývoje učitele</p> <p>Procesy řízení, vedení a správy škol. Decentralizace, autonomizace školského systému, „skládání účtů“ školy, vnitřní rozvoj škol, koncepce řízení kvality ve vzdělávání, škola jako učící se organizace. Rady škol jako ústřední prvek systému správy škol.</p> <p>Náročné životní situace v životě učitele. Psychologická náročnost učitelství a práce s ní. Profesní vývoj učitele a jeho specifika. Syndrom vyhoření, možnosti jeho prevence a řešení (teorie, legislativa, praxe školy). Psychohygienu učitele.</p>	<p>Na příkladu školské rady vybrané instituce popište její složení, hlavní kompetence a zkušenosti s jejím fungováním na dané škole.</p> <p>Popište, jakým způsobem pracujete se stresem a zátěží.</p>	<p>Pol, M. (2007). <i>Škola v proměnách</i>. Brno: MU.</p> <p>Trunda, J., Bříza, K., & Trojan, V. (2012). <i>Řízení školy ve znalostní společnosti</i>. Praha: UK.</p> <p>Obst, O. (2006). <i>Manažerské minimum pro učitele</i>. Olomouc: UP.</p> <p>Hennig, C., & Keller, G. (1996). <i>Antistresový program pro učitele: projevy, příčiny a způsoby překonání stresu z povolání</i>. Praha: Portál.</p> <p>Pešek, R. Praško J. (2016). <i>Syndrom vyhoření: Jak se prací a pomáháním druhým nezničit</i>. Praha: Pasparta.</p> <p>Mareš, J. (2013). <i>Pedagogická psychologie</i>. Praha: Portál.</p>

Okruh 6	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Žák se ZP a SPU</p> <p>SpP: Žák se ZP: vybrané specifické kompetence osob se zrakovým postižením: samostatný pohyb a orientace v prostoru žáků se zrakovým postižením. Provázení, úprava prostředí. Práce se speciálními pomůckami (specifika dle stupně postižení a účelu využití pomůcky).</p>	<p>Na příkladu žáka s postižením zraku prezentujte potřebné dovednosti pro využívání pomůcek v oblasti prostorové orientace a samostatného pohybu/ v oblasti přístupu k informacím.</p> <p>Jmenujte zásady provázení a úpravy prostředí pro bezpečný samostatný pohyb nevidomého/slabozrakého člověka.</p>	<p>Bubeničková, H., Karásek, P., Pavlíček, R. (2012). <i>Kompenzační pomůcky pro uživatele se zrakovým postižením</i>. Brno: TyfloCentrum Brno.</p> <p>Jesenský, J. (2007). <i>Prolegomena systému tyflorehabilitace, metodiky tyflorehabilitačních výcviků a přípravy rehabilitačně-edukačních pracovníků tyflopédického spektra</i>. Vyd. 1. Praha: UJAK Praha.</p> <p>Růžičková, V., Kroupová, K. (2017). <i>Pohled na samostatný pohyb a prostorovou orientaci osob se zrakovým postižením</i>. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.</p> <p>Šumníková, P. (2018). <i>Možnosti prostorové orientace a samostatného pohybu osob se zrakovým postižením</i>. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta.</p>
<p>ID: Práce a zaměstnávání: práva a povinnosti, ukotvení v mezinárodních a českých dokumentech, změny v přístupech, překážky při pracovním začlenění.</p>	<p>Popište faktory, které mají vliv na pracovní začlenění osob s postižením – na straně osob s postižením, na straně zaměstnavatelů, na straně státu.</p>	<p>Procházková, L. (2014). <i>Možnosti pracovního uplatnění lidí s postižením - současné trendy v ČR a v zahraničí</i>. Brno: Masarykova univerzita. Dostupné jako e-kniha (2015) https://munispace.muni.cz/index.php/munispace/catalog/book/804</p> <p>zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti</p>
<p>Podpora úspěšnosti žáků a žáci se se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole – specifické poruchy učení (SPU)</p> <p>Na člověka zaměřený přístup ve vzdělávání (person-centred approach), tři postoje facilitující učení (C. G. Rogers). Individualizovaná a diferencovaná výuka v současné škole a práce s rozmanitou žákovskou populací. Inkluzivní vzdělávání a jeho principy, podpůrná opatření.</p> <p>Žák se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole – (SPU). Klasifikace a projevy SPU. Charakteristiky dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie a dyspraxie. Možnosti kompenzace a nápravy. Zásady práce s těmito dětmi ve škole (včetně role třídního učitele a školního poradenského pracoviště).</p>	<p>Na příkladu přípravy na výuku a její reflexe uveďte, jakým způsobem jste ve výuce uplatnili princip individualizace a diferenciací.</p> <p>Princip diferencované výuky ukažte na pomůckách do výuky a výukových materiálech.</p>	<p>Bertrand, Y. (1998). <i>Soudobé teorie vzdělávání</i>. Praha: Portál (kap. 2).</p> <p>Kratochvílová, J., Horká, H., & Škarková, L. (2015). <i>Rozvoj osobnostních a profesních kompetencí učitele 1. stupně základní školy</i>. Brno: MU.</p> <p>Knotová, D. & kol. (2014). <i>Školní poradenství</i>. Praha: Grada.</p> <p>Krejčová, L., & Mertin, V., eds. (2010). <i>Pedagogická intervence u žáků ZŠ</i>. Praha: Wolters Kluwer ČR.</p> <p>Matějček, Z. (2011). <i>Praxe dětského psychologického poradenství</i>. Praha: Portál.</p> <p>Vágnerová, M. (1999). <i>Psychopatologie pro pomáhající profese</i>. Praha: Portál.</p> <p>Vágnerová, M. (2005). <i>Školní poradenská psychologie pro pedagogy</i>. Praha: Karolinum.</p>

Okruh 7	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Žák s SPU a žák nadaný a mimořádně nadaný ve škole</p> <p>SpP: SPU: formy vzdělávání žáků se SPU s využitím podpůrných opatření, systémový přístup ke vzdělávání žáků se SPU (učitelé, rodina, terapeut, spolužáci, žák sám; škola, reedukační péče, zájmová činnost).</p>	<p>Kriticky posuďte výhody a nevýhody vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení v inkluzivním vzdělávacím prostředí vs. speciálním školství s ohledem na přístup učitele, rodiny, spolužáků a žáka samotného.</p>	<p>Zelinková, O. (2009) <i>Poruchy učení</i>. Vyd. 11. Praha: Portál</p> <p>Bartoňová, M. (2012). <i>Specifické poruchy učení : text k distančnímu vzdělávání</i>. Brno: Paido.</p> <p>Pokorná, V. (2010) <i>Teorie a náprava vývojových poruch učení a chování</i>. Praha: Portál.</p>
<p>ID: Gramotnost jako terminologický komplex: vzdělávací strategie, kompetence pro 21. století (kritické myšlení, kooperace, komunikace a řešení problémů).</p>	<p>Formulujte konkrétní problém ve vybraném ročníku a vybraném předmětu a navrhnete návod (otázky) k jeho řešení. popř. předpokládané odpovědi žáků. Jakou zvolíte motivaci u žáků k zapojení do kooperativní práce?</p>	<p>Pitnerová, P. (2016). <i>Role Rámcových vzdělávacích programů v rozvoji digitální gramotnosti u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami</i>. In: Media4u Magazine, Jan Chromý, 2016, roč. 13., 3/2016.</p> <p>Watkinson, A. (2013) <i>Informační a komunikační technologie pro inkluzi. Pokrok a příležitosti evropských zemí</i>. Brusel: Evropská agentura pro rozvoj speciálního vzdělávání.</p>
<p>Žák nadaný a mimořádně nadaný ve škole Vzdělávání nadaných žáků podle současné legislativy a kurikula (RVP). Práce s nadanými žáky, akcelerace a obohacení. Individuální vzdělávací plán.</p> <p>Nadání, talent, vlohy. Teorie inteligence a způsoby měření. Typy nadání a nadaných. Možnosti diagnostiky nadání (orientační, psychologická). Možnosti práce učitele, školy a školního poradenského pracoviště s nadaným žákem.</p>	<p>Na konkrétním učivu vysvětlíte, jak byste realizoval/a obohacení učiva u nadaného žáka.</p>	<p>Hříbková, L. (2009). <i>Nadání a nadaní. Pedagogicko-psychologické přístupy, modely, výzkumy a jejich vztah ke školské praxi</i>. Praha: Grada.</p> <p>Mareš, J. (2013). <i>Pedagogická psychologie</i>. Praha: Portál.</p> <p>Mudrák, J. (2015). <i>Nadané děti a jejich rozvoj</i>. Praha: Grada.</p> <p>Portešová, Š. (2014). <i>Rozumově nadaní studenti s poruchou učení: cesty od školních výkonových paradoxů k úspěchu</i>. Brno: Masarykova univerzita.</p>

Okruh 8	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Žák s MP a kompetence učitele</p> <p>SpP: Žák s MP: struktura přípravy učitele na vyučovací hodinu. Didaktické a jiné pomůcky používané při edukaci žáků s lehkým a středně těžkým mentálním postižením.</p>	<p>Vypracujte přípravu učitele na vyučovací hodinu, specifikujte didaktické a jiné pomůcky pro:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Žáka s lehkým mentálním postižením b) Žáka se středně těžkým mentálním post. 	<p>Bazalová, B. (2014). <i>Dítě s mentálním postižením a podpora jeho vývoje.</i> Praha: Portál.</p> <p>Valenta, M., Michalík, J., & Lečbych, M. (2018). <i>Mentální postižení (2., přepracované a aktualizované vydání).</i> Praha: Grada</p>
<p>ID: Technologicko-didaktické znalosti učitele: použití speciálních pomůcek, efektivita využití ve výuce (zaměřeno na žáky s oslabeným sluchovým vnímáním, s oslabeným zrakovým vnímáním).</p>	<p>Na vybraných přípravách na výuku diskutujte o možnosti/ vhodnosti použití ICT. Ve světle vlastní praktické zkušenosti diskutujte o úskalích a přínosech ICT ve výuce.</p> <p>Které speciální pomůcky byste preferoval/a při výuce u žáka s oslabeným zrakovým vnímáním?</p>	<p>Pitnerová, P. (2016). <i>Role Rámcových vzdělávacích programů v rozvoji digitální gramotnosti u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.</i> In: Media4u Magazine, Jan Chromý, 2016, roč. 13., 3/2016.</p> <p>Watkinson, A. (2013) <i>Informační a komunikační technologie pro inkluzi. Pokrok a příležitosti evropských zemí.</i> Brusel: Evropská agentura pro rozvoj speciálního vzdělávání.</p> <p>Zíkl, P., Strnadová, I. (2011). <i>Využití ICT u dětí se speciálními potřebami.</i> Praha: Grada.</p> <p>Sak, P., Mareš, J. (2007). <i>Člověk a vzdělání v informační společnosti.</i> Praha: Portál.</p>
<p>Osobnost učitele a žáka</p> <p>Osobnost učitele, jeho role, profesní kompetence a rozvoj. Standard učitele, profesní etika (např. Rámec profesních kvalit učitele). Pedagog jako reflektující praktik, modely reflexe (ALACT). Třídní učitel.</p> <p>Osobnost učitele a osobnost žáka. Teorie osobnosti a jejich aplikace v pedagogickém prostředí. Životní příběh učitele, životní příběh žáka a jejich vliv na proces učení a výchovy.</p>	<p>Ukažte na vybraném záznamu ve vašem pedagogickém deníku znaky reflektivního psaní. Vysvětlete, v čem vybraný záznam ne/přispěl k vašemu profesnímu učení. Jaké jsou vaše silné a slabé profesní kompetence? (můžete využít podklady ze Standardu kvality profesních kompetencí studenta)</p> <p>Prezentujte svoje (učitelovo) pojetí výuky na příkladu nedokončených vět v portfoliovém úkolu k předmětu Seminář k učitelské praxi. Komparujte s vybraným modelem kompetencí učitele (např. Rámcem profesních kvalit)</p>	<p>Průcha, J. (2017). <i>Moderní pedagogika.</i> Praha: Portál.</p> <p>Korthagen, F., Koster, B., Kessel, J., Lagerwerf, B., Wubbels, T. (2011). <i>Jak spojit praxi s teorií: didaktika realistického vzdělávání učitelů.</i> Brno: Paido.</p> <p>Tomková et al. (2012). <i>Rámec profesních kvalit učitele.</i> Praha: Národní ústav pro vzdělávání. Drapela, V. J. (1997). <i>Přehled teorií osobnosti.</i> Praha: Portál.</p> <p>Hall, C. S., Lindzey, G. (1997). <i>Psychologie osobnosti.</i> Bratislava: Slovenské pedagogické nakladatelstvo.</p> <p>Helus, Z. (2004) <i>Dítě v osobnostním pojetí: Obrat k dítěti jako výzva a úkol pro učitele i rodiče.</i> Praha: Portál.</p>

Okruh 9	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Žák se SP, trh práce a školní úspěšnost a neúspěšnost.</p> <p>SpP: Žák se SP: využití speciálních metod a pomůcek ve vyučování – modifikace vyučovacích metod a způsoby výuky u žáků se sluchovým postižením.</p>	<p>Uvedte příklady speciálních metod a pomůcek využívaných u žáků se sluchovým postižením (princip individualizace a vizualizace, pomůcky umožňující kvalitnější poslech a porozumění u žáka se sluchovým postižením.</p>	<p>Bartoňová, M., Pitnerová, P., Bočková, B., Doležalová, L., Klenová, J., Procházková, L., Přinosilová, D., Röderová, P., Vítková, M. a Vojtová, V. (2012) <i>Strategie vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na střední škole</i>. 1. Vyd. Brno: Masarykova univerzita.</p> <p>Barvíklvá, J. (2015) <i>Katalog podpůrných opatření pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu sluchového postižení nebo oslabení sluchového vnímání</i>. Olomouc: UPOL.</p> <p>Daňová, M. (2008) <i>Metodika úpravy textů pro znevýhodněné čtenáře</i>. Praha: Grada.</p> <p>Jungwirthová, I. (2015) <i>Dítě se sluchovým postižením v MŠ a ZŠ</i>. Vydání první. Praha: Portál.</p>
<p>ID: Možnosti pracovního uplatnění osob s postižením: trh práce, požadavky trhu práce versus možnosti a potenciál osob s postižením, pracovní prostředí a podmínky, bariéry.</p>	<p>Na vámi vybraném příkladu člověka s postižením uveďte, v čem spočívá jeho potenciál pro jeho pracovní uplatnění.</p> <p>Zamyslete se nad tím, jak by bylo možné pro něj v případě potřeby upravit pracovní prostředí a podmínky.</p>	<p>Procházková, L. (2014). <i>Možnosti pracovního uplatnění lidí s postižením - současné trendy v České republice a v zahraničí</i>. Brno: Masarykova univerzita. Dostupné jako e-kniha (2015) na MuniSpace: https://munispace.muni.cz/index.php/munispace/catalog/book/804</p>
<p>Práce se vzdělávacími cíli na podporu úspěšnosti žáků</p> <p>Cíle základního / středního vzdělávání v rámcových vzdělávacích programech a jejich aplikace ve školních vzdělávacích programech. Taxonomie výukových cílů. Využití výukových cílů k řízení výuky.</p> <p>Školní úspěšnost a neúspěšnost. Pojem školní úspěšnost – objektivní a subjektivní vymezení. Faktory ovlivňující školní úspěšnost. Teorie sociokulturního handicapu. Opatření zvyšujících školní úspěšnost žáků ve třídě.</p>	<p>Uvedte ze svých příprav ukázkou cílů, jejich typologii, způsob práce se stanovenými cíli ve výuce a zpětnou vazbu, zda bylo cíle dosaženo.</p>	<p>Pasch, M. (2005). <i>Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině</i>. Praha: Portál.</p> <p>Rámcový vzdělávací program (RVP).</p> <p>Mareš, J. (2013). <i>Pedagogická psychologie</i>. Praha: Portál.</p>

Okruh 10	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Žák s NKS a jeho vzdělávání, výchova, kritická a senzitivní období ve vývoji</p> <p>SpP: NKS: Dyslalie, vývojová dysfázie, mutismus: etiologie, symptomatologie, principy logopedické intervence, podpora žáka NKS ve vzdělávacím procesu.</p>	<p>Představte materiál, který lze využít v rámci fixace a automatizace hlásek.</p> <p>Specifikujte projevy dyslalie v mluveném projevu a jejich roli při osvojování čtení a psaní; uveďte, jak můžeme žáka s těmito obtížemi podpořit.</p> <p>Charakterizujte symptomatologii vývojové dysfázie a popište, jak se může promítnout ve vzdělávacím procesu – v práci s informacemi; navrhnete postupy podpory žáka s vývojovou dysfázií ve vzdělávacím procesu.</p> <p>Specifikujte přístupy, které jsou vhodné pro komunikaci s žákem s mutismem.</p>	<p>Bendová, P. (2011). <i>Dítě s narušenou komunikační schopností ve škole</i>. Praha: Grada.</p> <p>Bočková, B. (2011). <i>Podpora žáků se specificky narušeným vývojem řeči</i>. Brno: MU.</p> <p>Hartmann, B., Lange, M. <i>Mutismus v dětství, mládí a dospělosti: Rádce pro rodinné příslušníky, postižené, terapeuty a pedagogy</i>. 1. vydání. Praha: Triton, 2008.</p> <p>Klenková, J. (2006). <i>Logopedie</i>. Praha: Grada.</p> <p>Klenková, J. et al. (2013) <i>Jedinci s narušenou komunikační schopností a se sluchovým postižením v inkluzivním prostředí škol, školských zařízení a v zařízeních sociálních služeb</i>. Brno: MU.</p> <p>Krauhulcová, B. (2007). <i>Dyslalie/patlavost</i>. Praha: Beáta Krauhulcová – Beakra.</p>
<p>ID: Svět práce ve vzdělávacích programech: časová dotace, pojetí, tematické okruhy.</p>	<p>Uveďte, v čem se liší cíle a zaměření vzdělávací oblasti Člověk a svět práce u žáků s mentálním či těžkým postižením.</p>	<p>RVP pro ZŠ RVP ZŠS</p>
<p>Výchova, kritická a senzitivní období ve vývoji Teorie výchovy, vztah výchovy a vzdělávání. Výchova a průřezová témata ve škole, výchova jako formativní proces, antinomie výchovy, styly výchovy dle Čápa nebo Darlingové a Steinberga (in Gillernová et al.).</p> <p>Kritická a senzitivní období ve vývoji, vývojové mezníky a škola. Periodizace vývoje a jeho různých aspektů (kognitivní vývoj, psychosociální, emoční, a tělesný vývoj). Charakteristika dítěte staršího školního věku v psychologických teoriích (Erikson, Piaget, Kohlberg). Vývojové potřeby a vývojové krize ve vztahu ke vzdělávání. Práce s vývojovými možnostmi a limity ve škole. Teorie raného citového přilnutí (attachment), psychická deprivace v dětství. Vztahy k rodičům, učitelům a vrstevníkům a práce s nimi v praxi školy. Možné problémové projevy žáků (vč. krizových a kritických situací) ve škole a jejich řešení – např. poruchy příjmu potravy a sebepoškození (identifikace ve škole, spolupráce s rodiči a PPP).</p>	<p>Jakým konkrétním způsobem můžete přispět k výchově žáků ve škole? Ukažte na příkladu ze své praxe.</p> <p>Na příkladu ze své praxe ukažte, jakým způsobem zohledňujete ve výuce vývojová specifika žáků.</p>	<p>Strouhal, M. (2013). <i>Teorie výchovy: k vybraným problémům a perspektivám jedné pedagogické disciplíny</i>. Praha: Grada.</p> <p>Čáp, J. (1996). <i>Rozvíjení osobnosti a způsob výchovy</i>. Praha: ISV.</p> <p>Gillernová, I., Kebza, V., & Rymeš, M. (2011). <i>Psychologické aspekty změn v české společnosti: člověk na přelomu tisíciletí</i>. Praha: Grada. (kapitola: 2.3.2 Pojetí rodičovských stylů). Langmeier, J., & Krejčířová, D. (Eds.). (1998). <i>Vývojová psychologie</i>. Praha: Grada.</p> <p>Thorová, K. (2015). <i>Vývojová psychologie. Proměny lidské psychiky od početí po smrt</i>. Praha: Portál.</p> <p>Vágnerová, M. (2001). <i>Kognitivní a sociální psychologie žáka základní školy</i>. Praha: Karolinum.</p> <p>Vágnerová, M. (2012). <i>Vývojová psychologie. Dětství a dospívání</i>. Praha: Univerzita Karlova.</p>

Okruh 11	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Problematika žáka s PAS a plánování výuky.</p> <p>SpP: Žák s PAS: charakteristika PAS, diagnostika, pedagogická podpora, další intervence, způsoby práce ve škole, didaktické a jiné pomůcky.</p>	<p>Kazuistika žáka s PAS: způsob zařazení, podpůrná opatření, podmínky, upravený učební materiál a pomůcky, práce s třídním a školním kolektivem, připravenost pedagogů.</p>	<p>Bazalová, B. (2017). <i>Autismus v edukační praxi</i>. Praha: Portál.</p> <p>Thorová, K. (2016). <i>Poruchy autistického spektra</i>. Rozšířené a přepracované vydání. Praha: Portál.</p>
<p>ID: Technologicko-didaktické znalosti učitele: použití speciálních pomůcek, efektivita využití ve výuce (zaměřeno na žáky s SPU, s oslabením kognitivních funkcí).</p>	<p>Jaké jsou vaše silné a slabé digitální kompetence? Diskutujte výhody a nevýhody využití ICT v práci speciálního pedagoga ve ŠPP.</p>	<p>Pitnerová, P. (2016). <i>Role Rámcových vzdělávacích programů v rozvoji digitální gramotnosti u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami</i>. In: Media4u Magazine, Jan Chromý, 2016, roč. 13., 3/2016.</p> <p>Watkinson, A. (2013) <i>Informační a komunikační technologie pro inkluzi. Pokrok a příležitosti evropských zemí</i>. Brusel: Evropská agentura pro rozvoj speciálního vzdělávání.</p> <p>Zíkl, P., Strnadová, I. (2011). <i>Využití ICT u dětí se speciálními potřebami</i>. Praha: Grada.</p> <p>Sak, P., Mareš, J. (2007). <i>Člověk a vzdělání v informační společnosti</i>. Praha: Portál.</p>
<p>Plánování výuky a učení</p> <p>Plánování výuky (ŠVP jako východisko pro projektování výuky), časový tematický plán a příprava na výukovou jednotku. Výukové cíle, vzdělávací obsah, jeho koncipování, didaktická analýza učiva, tvorba učebních úloh.</p> <p>Učení. Význam učení pro život člověka. Základní druhy učení – senzomotorické, kognitivní, sociální. Základní principy učení: učení pokusem a omylem, vhladem, posilováním, nápodobou a identifikací. Učení a paměť v kontextu přípravy výuky a požadavků na žáky. Jedna vybraná klasická teorie učení a aktuální přístupy k učení (kognitivistické, konstruktivistické) – jejich charakteristika, představitelé a význam pro budoucí praxi studenta.</p>	<p>Na příkladu didaktické kazuistiky z vašeho aprobačního předmětu objasněte souvztažnost mezi výukovými obsahy, cíli, činnostmi žáků a jejich možnostmi.</p> <p>Vysvětlete, v čem spočívá transformace oborových obsahů do obsahu kurikula a jak se z kurikulárních obsahů stávají obsahy myslí. Na příkladu ze své výuky vysvětlete psychodidaktickou transformaci obsahu.</p> <p>Na konkrétní přípravě do výuky demonstруйте svou znalost a zohlednění aktuálních psychologických teorií učení.</p>	<p>Janík, T. et al. (2013). <i>Kvalita (ve) vzdělávání: obsahově zaměřený přístup ke zkoumání a zlepšování výuky</i>. Brno: MU. (kapitoly 8, 9) http://didacticaviva.ped.muni.cz</p> <p>Pasch, M. (2005). <i>Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině</i>. Praha: Portál.</p> <p>Hoeksema – S. Nole; Fredrickson, B. L., Loftus, G. R., & Wagenaar, W. A. (2012). <i>Psychologie Atkinsonové a Hilgarda</i>. Praha: Portál.</p> <p>Čáp, J., & Mareš, J. (2001). <i>Psychologie pro učitele</i>. Praha: Portál.</p> <p>Mareš, J. (2013). <i>Pedagogická psychologie</i>. Praha: Portál.</p>

Okruh 12	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Problematika žáka s MP a plánování výuky</p> <p>SpP: Žák s MP: specifika osobnosti žáka s lehkým mentálním postižením, psychický a somatický vývoj v období mladšího, staršího školního věku a adolescence.</p>	<p>Kazuistika žáka s LMP v inkluzi: způsob zařazení, podpůrná opatření, podmínky, upravený učební materiál a pomůcky, práce s třídním a školním kolektivem, připravenost pedagogů.</p>	<p>Bazalová, B. (2014). <i>Dítě s mentálním postižením a podpora jeho vývoje.</i> Praha: Portál.</p> <p>Valenta, M., Michalík, J., & Lečbych, M. (2018). <i>Mentální postižení (2., přepracované a aktualizované vydání).</i> Praha: Grada</p>
<p>ID: Matematika: cíle výuky, edukační procesy, metody a formy práce u žáka s LMP.</p>	<p>Analyzujte konkrétní problém žáka s SPU v matematice a navrhnete systém reedukačních cvičení.</p> <p>Uvedte příklad vhodné aplikace ICT do různých organizačních forem, vyučovacích metod a prostředků výuky v heterogenní třídě, to vše s ohledem na rizika i potřeby cílových skupin.</p>	<p>Blažková, R. (2017). <i>Didaktika matematiky se zaměřením na specifické poruchy učení.</i> Brno: MU.</p> <p>Blažková, R., Matoušková, K., Vaňurová M. (2002). <i>Kapitoly z didaktiky matematiky (slovní úlohy, projekty).</i> Brno: MU.</p> <p>Blažková, R., Matoušková, K., Vaňurová M. (2007). <i>Poruchy učení v matematice a možnosti jejich nápravy.</i> Brno: Paido.</p> <p>Hejný, M., Kuřina, F. (2001). <i>Dítě, škola a matematika: konstruktivistické přístupy k vyučování.</i> Praha: Portál.</p>
<p>Plánování výuky a učení</p> <p>Plánování výuky (ŠVP jako východisko pro projektování výuky), časový tematický plán a příprava na výukovou jednotku. Výukové cíle, vzdělávací obsah, jeho koncipování, didaktická analýza učiva, tvorba učebních úloh.</p> <p>Učení. Význam učení pro život člověka. Základní druhy učení – senzomotorické, kognitivní, sociální. Základní principy učení: učení pokusem a omylem, vzhledem, posilováním, nápodobou a identifikací. Učení a paměť v kontextu přípravy výuky a požadavků na žáky. Jedna vybraná klasická teorie učení a aktuální přístupy k učení (kognitivistické, konstruktivistické) – jejich charakteristika, představitelé a význam pro budoucí praxi studenta.</p>	<p>Na příkladu didaktické kazuistiky z vašeho aprobačního předmětu objasněte souvztažnost mezi výukovými obsahy, cíli, činnostmi žáků a jejich možnostmi.</p> <p>Vysvětlete, v čem spočívá transformace oborových obsahů do obsahu kurikula a jak se z kurikulárních obsahů stávají obsahy myslí. Na příkladu ze své výuky vysvětlete psychodidaktickou transformaci obsahu.</p> <p>Na konkrétní přípravě do výuky demonstруйте svou znalost a zohlednění aktuálních psychologických teorií učení.</p>	<p>Janík, T. et al. (2013). <i>Kvalita (ve) vzdělávání: obsahově zaměřený přístup ke zkoumání a zlepšování výuky.</i> Brno: MU. (kapitoly 8, 9) http://didacticaviva.ped.muni.cz</p> <p>Pasch, M. (2005). <i>Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině.</i> Praha: Portál.</p> <p>Hoeksema – S. Nole; Fredrickson, B. L., Loftus, G. R., & Wagenaar, W. A. (2012). <i>Psychologie Atkinsonové a Hilgarda.</i> Praha: Portál.</p> <p>Čáp, J., & Mareš, J. (2001). <i>Psychologie pro učitele.</i> Praha: Portál.</p> <p>Mareš, J. (2013). <i>Pedagogická psychologie.</i> Praha: Portál.</p>

Okruh 13	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Žák s NKS a školní třída jako sociální skupina a její řízení</p> <p>SpP: NKS: Alternativní a augmentativní komunikace: vymezení, členění, charakteristika, využití prvků AAK ve vzdělávacím procesu.</p>	<p>Uvedte, jaké prvky AAK můžeme využít při vizualizaci informací ve vzdělávacím procesu – specifikujte skupinu žáků, pro které bude tento přístup benefitem.</p>	<p>Bendová, P. (2011). <i>Dítě s narušenou komunikační schopností ve škole</i>. Praha: Grada.</p> <p>Bočková, B. (2011). <i>Podpora žáků se specificky narušeným vývojem řeči</i>. Brno: MU.</p> <p>Klenková, J. (2006). <i>Logopedie</i>. Praha: Grada.</p> <p>Klenková, J. et al. (2013) <i>Jedinci s narušenou komunikační schopností a se sluchovým postižením v inkluzivním prostředí škol, školských zařízení a v zařízeních sociálních služeb</i>. Brno: MU.</p>
<p>ID: Využití ICT v inkluzivní pedagogice: role, výhody a meze využití ICT v edukačním procesu se zaměřením na podporu komunikace.</p>	<p>Popište použití speciálních pomůcek, posuďte efektivitu jejich využití ve výuce (zaměřeno na vybraného žáka s SPU, s oslabením kognitivních funkcí, s oslabeným sluchovým vnímáním, s oslabeným zrakovým vnímáním).</p> <p>Diskutujte výhody a nevýhody využití moderních technologií ve výuce vašeho druhého aprobačního předmětu.</p>	<p>Pitnerová, P. (2016). <i>Role Rámcových vzdělávacích programů v rozvoji digitální gramotnosti u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami</i>. In: Media4u Magazine, Jan Chromý, 2016, roč. 13., 3/2016.</p> <p>Watkinson, A. (2013) <i>Informační a komunikační technologie pro inkluzi. Pokrok a příležitosti evropských zemí</i>. Brusel: Evropská agentura pro rozvoj speciálního vzdělávání.</p> <p>Zikl, P., Strnadová, I. (2011). <i>Využití ICT u dětí se speciálními potřebami</i>. Praha: Grada.</p> <p>Sak, P., Mareš, J. (2007). <i>Člověk a vzdělání v informační společnosti</i>. Praha: Portál.</p>
<p>Školní třída jako sociální skupina a její řízení</p> <p>Strategie řízení třídy, organizace výuky. Organizační formy vyučování. Hromadná, skupinová a individualizovaná výuka. Kooperativní učení. Domácí příprava žáků na vyučování a domácí úkoly, individuální vzdělávání.</p> <p>Školní třída a škola. Sociální skupina a skupinová dynamika (konflikt a kooperace). Fáze vývoje sociální skupiny (aplikujte na vývoj třídy a skupinovou práci se třídou). Vedení školní třídy (autorita a moc učitele). Sociální klima třídy a možnosti jeho diagnostiky.</p>	<p>Vysvětlete pojem učitelovo pojetí výuky. Konfrontujte svoje pojetí výuky s Rámcem profesních kvalit učitele (NUOV).</p> <p>Na svých přípravách na výuku diskutujte o:</p> <p>a) zadání domácích úkolů a očekávané domácí přípravě,</p> <p>b) použití vybrané organizační formy vyučování.</p>	<p>Cangelosi, J. S. (2000). <i>Strategie řízení třídy: jak získat a udržet spolupráci žáků při výuce</i>. Praha: Portál. Lukas, J., & Lojdová, K. (2018). <i>Řízení třídy: přístupy, oblasti, strategie</i>. <i>Pedagogika</i>, 68(2), 155–172.</p> <p>Kasíková, H. (2010). <i>Kooperativní učení, kooperativní škola</i>. Praha: Portál.</p> <p>Petty, G. (2013). <i>Moderní vyučování</i>. Praha: Portál.</p> <p>Hayesová, N. (1998). <i>Základy sociální psychologie</i>. Portál, Praha.</p> <p>Hewstone, M., & Stroebe, W. (2006). <i>Sociální psychologie. Moderní učebnice sociální psychologie</i>. Praha: Portál.</p> <p>Řezáč, J. (1998). <i>Sociální psychologie</i>. Brno: Paido.</p> <p>Výrost, J., Slaměník, I., & Sollárová, E. (2019). <i>Sociální psychologie: teorie, metody, aplikace</i>. Praha: Grada.</p>

Okruh 14	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Žák se ZP a okruh problému diagnostiky</p> <p>SpP: Žák se ZP: psychické procesy u žáků se zrakovým postižením (vliv postižení zraku na vnímání, paměť, myšlení a pozornost) a možná intervence. Podpora rozvoje smyslového vnímání.</p>	<p>Na konkrétním příkladu žáka uveďte specifický vliv raně získaného či vrozeného těžkého postižení zraku na psychické procesy.</p> <p>Uveďte, prosím, jak můžeme vliv těžkého vrozeného či raně získaného zrakového postižení eliminovat v rámci intervence, podpořit zrakové vnímání a další oblasti vývoje dítěte.</p>	<p>Baslerová, P. (2012). <i>Katalog posuzování míry speciálních vzdělávacích potřeb - část II.</i> Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta.</p> <p>Kochová, K. Schaeferová, M. (2015). <i>Dítě s postižením zraku: rozvíjení základních dovedností od raného po školní věk.</i> Vyd. 1. Praha: Portál.</p> <p>Moleman Y., et al. (2015). <i>Rosteme hrou: vývoj a podpora hry dětí se zrakovým postižením.</i> Praha: Raná péče EDA.</p> <p>Opatřilová, D., Nováková, Z. (2012). <i>Raná podpora a intervence u dětí se zdravotním postižením.</i> 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita.</p> <p>Vágnerová, M. (1995). <i>Oftalmopsychologie dětského věku.</i> Praha: Karolinum.</p>
<p>ID: Diagnostika a hodnocení čtenářských dovedností: diagnostické postupy, přístupy hodnocení.</p>	<p>Uveďte příklad diagnostického postupu a hodnocení čtenářských dovedností</p> <p>Zamyslete se nad příkladem zapojení percepce při rozvoji čtenářských dovedností.</p>	<p>Doležalová, J. (2005). <i>Funkční gramotnost – proměny a faktory gramotnosti ve vztazích a souvislostech.</i> Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové. Pedagogická fakulta, Gaudeamus.</p> <p>Mertin, V., Krejčová, L. (2016). <i>Metody a postupy poznávání žáka. Pedagogická diagnostika.</i> Praha: Wolters Kluwer ČR.</p> <p>Petty, G. (2013). <i>Moderní vyučování.</i> Praha: Portál.</p>
<p>Pedagogické diagnostikování ve škole</p> <p>Pedagogická diagnostika žáka a školní třídy (základní pojmy, etapy diagnostického postupu, metody pedagogické diagnostiky). Spolupráce s rodiči, školským a školním poradenským zařízením.</p> <p>Diagnostika ve škole. Význam diagnostiky v pedagogické praxi. Diagnostika žáka – předmět a postupy. Využívání různých typů norem v hodnocení žáků a různých typů hodnocení (zejména žáků se speciálními vzdělávacími potřebami). Diagnostika a autodiagnostika učitele – předmět a postupy. Možná úskalí diagnostiky a etický rámec diagnostiky ve škole. GDPR.</p>	<p>Doložte diagnostiku vybraného žáka nebo třídy dle stanoveného cíle ve struktuře diagnostického postupu.</p>	<p>Mertin, V., & Krejčová, L. (2012). <i>Metody a postupy poznávání žáka.</i> Praha: Wolters Kluwer ČR.</p> <p>Zelinková, O. (2007). <i>Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program.</i> Praha: Portál.</p> <p>Čáp, J., & Mareš, J. (2001). <i>Psychologie pro učitele.</i> Praha: Portál.</p> <p>Mareš, J. (2013). <i>Pedagogická psychologie.</i> Praha: Portál.</p>

Okruh 15	Aplicační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Žák s SPU a procesy učení</p> <p>SpP: SPU: principy reedukace SPU v základní škole, reedukační metody zaměřené na dyslexii, dysgrafii, dysortografii, dyskalkulii, dyspraxii. Využití reedukačních postupů v pedagogické praxi středních škol.</p>	<p>Na konkrétním příkladu žáka s vámi vybraným typem specifických poruch učení ilustруйте využití vhodných reedukačních postupů a jejich integraci do výuky.</p>	<p>Jucovičová, D. & Žáčková, A. (2008). <i>Reedukace specifických poruch učení u dětí</i>. Praha: Portál.</p> <p>Blažková, R. (2009) <i>Dyskalkulie a další specifické poruchy učení v matematice</i>. Brno: Masarykova univerzita.</p> <p>Michalová, Z. (2001). <i>Specifické poruchy učení na druhém stupni ZŠ a na školách středních: materiál určený učitelům a rodičům dětí s dyslexií, dysgrafií, dysortografií</i>. Havlíčkův Brod: Tobiáš.</p> <p>Sindelarová, B. (2016). <i>Předcházíme poruchám učení</i>. Praha: Portál.</p> <p>Pokorná, V. (2010). <i>Vývojové poruchy učení v dětství a dospělosti</i>. Praha: Portál.</p>
<p>ID: Příčiny, projevy a důsledky funkční negramotnosti, intervence: funkční negramotnost z hlediska příčin, projevů a důsledků.</p>	<p>Popište podporu žáka ze socioekonomicky a kulturně odlišného prostředí v rámci rozvoje funkční gramotnosti. Jakou roli mají ilustrace v knize?</p>	<p>Doležalová, J. (2005). <i>Funkční gramotnost – proměny a faktory gramotnosti ve vztazích a souvislostech</i>. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové. Pedagogická fakulta, Gaudeamus.</p> <p>Petty, G. (2013). <i>Moderní vyučování</i>. Praha: Portál</p> <p>Rabušicová, M., Rabučic, L. (2003). <i>Kulturní klima v rodině a funkční gramotnost dítěte</i>. In Modernizace a česká rodina. Brno: Barrister & Principal.</p>
<p>Učení, jeho výsledky a jejich vliv na žáka</p> <p>Zjišťování výsledků výuky. Ústní a písemná zkouška, didaktické testy. Typy hodnocení (autonomní, heteronomní, sumativní, formativní, komplexní rozvíjející,...). Formy hodnocení (verbální, číselné, grafické, nonverbální). Vliv hodnocení na školní úspěch a neúspěch.</p> <p>Proces učení v souvislosti s vývojem osobnosti a identity žáka. Uveďte možnosti ovlivňování osobnosti žáků ve škole a případná rizika.</p>	<p>Na základě vámi zkonstruovaného znalostního testu pro žáky v předmětu, na který máte aprobaci, ukažte, jak se test konstruuje, jak se zpracovávají data, jak se interpretují.</p> <p>K vybranému výstupu z výuky (referát, slohová práce, projekt,...) vytvořte kritéria a případně indikátory jeho hodnocení.</p>	<p>Kratochvílová, J. (2011). <i>Systém hodnocení a sebehodnocení žáků. Zkušenosti z České republiky i Evropských škol</i>. Brno: MSD.</p> <p>Chvál, M., Procházková, I., & Straková, J. (2015). <i>Hodnocení výsledků vzdělávání didaktickými testy</i>. [online]. Praha: ČŠI. Dostupné z: http://www.csicr.cz/cz/Aktuality/Hodnoceni-vysledku-vzdelavani-didaktickymi-testy</p> <p>Drapela, V. J. (1997). <i>Přehled teorií osobnosti</i>. Praha: Portál.</p> <p>Fontana, D. (2003). <i>Psychologie ve školní praxi: příručka pro učitele</i>. Praha: Portál.</p> <p>Helus, Z. (2004) <i>Dítě v osobnostním pojetí. Obrat k dítěti jako výzva a úkol pro učitele i rodiče</i>. Praha: Portál.</p> <p>Mareš, J. (2013). <i>Pedagogická psychologie</i>. Praha: Portál.</p>

Okruh 16	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Žák s PCH, učení a vybrané výukové metody</p> <p>SpP: Edukace žáků v riziku poruch chování a s poruchami chování ve školách hlavního proudu vzdělávání</p> <p>Komunikace speciálního pedagoga v roli poradce se zaměřením na chování. Vedení případu a záznamu intervenční práce. Spolupráce s dalšími odborníky a institucemi (SVP, OSPOD, soud, atd.), problematika provázení.</p>	<p>Na základě kazuistiky žáka ilustруйте záznam poradenského rozhovoru, poradenství rodičům, práce s rodinou - typy poradenských témat a otázek. Na základě kazuistiky žáka formulujte možnosti, důvody a cíle spolupráce s externími odborníky a institucemi.</p>	<p>Vojtová, V. (2010). <i>Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti</i>. Brno: Masarykova univerzita. Vojtová, V., & Červenka, K. (2012). <i>Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování: Educational needs of children at risk and with behavioural disorders</i>. Brno: Masarykova univerzita. Vojtová, V. (2013). <i>Kapitoly z etopedie I</i> (3. vyd). Brno: Masarykova univerzita.</p>
<p>ID: Matematika: organizace vyučovacího procesu, diagnostika, hodnocení a klasifikace.</p>	<p>Uvedte konkrétní problém žáka s SPU v matematice (diagnostika) Na pomůckách do výuky a výukových materiálech ukažte princip diferencované výuky v matematice ve vámi vybraném ročníku.</p>	<p>Blažková, R. (2017). <i>Didaktika matematiky se zaměřením na specifické poruchy učení</i>. Brno: MU. Blažková, R., Matoušková, K., Vaňurová M. (2002). <i>Kapitoly z didaktiky matematiky (slovní úlohy, projekty)</i>. Brno: MU. Blažková, R., Matoušková, K., Vaňurová M. (2007). <i>Poruchy učení v matematice a možnosti jejich nápravy</i>. Brno: Paido. Hejný, M., Kuřina, F. (2001). <i>Dítě, škola a matematika: konstruktivistické přístupy k vyučování</i>. Praha: Portál.</p>
<p>Učení a vybrané výukové metody</p> <p>Problémová metoda a problémové vyučování. Projektová výuka. Východiska projektové výuky a problémového vyučování: Pedagogický pragmatismus a jeho představitelé. Autentické učení, jeho podstata a principy.</p> <p>Vztah mezi učením a myšlením. Druhy myšlení, vývoj myšlení a řeči (Vygotsky). Kognitivní styly a učení. Hlavní kognitivní styly a styly učení. Současná kritika stylů učení. Diagnostika poznávacích a učebních stylů. „Vztah k poznání“ a jeho vazba na učební styl a na efektivitu učení. Efektivní strategie a taktiky učení.</p>	<p>Diskutujte výhody a nevýhody vybrané reformní školy či inovativního směru.</p>	<p>Kratochvílová, J. (2006). <i>Teorie a praxe projektové výuky</i>. Brno: Masarykova univerzita. Pasch, M. (2005). <i>Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině</i>. Praha: Portál. Fisher, R., & Balcar, K. (2004). <i>Učíme děti myslet a učit se: praktický průvodce strategiemi vyučování</i>. Portál. Mareš, J. (2013). <i>Pedagogická psychologie</i>. Praha: Portál. Vágnerová, M. (2001). <i>Kognitivní a sociální psychologie žáka základní školy</i>. Praha: Karolinum.</p>

Okruh 17	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Žák s TP, alternativní vzdělávací programy a školní prostředí</p> <p>SpP: Žák s TP: podpora žáků s progresivním nervosvalovým onemocněním a onkologickým onemocněním</p>	<p>Charakterizujte specifika podpory žáka s progresivním nervosvalovým onemocněním v prostředí základní školy.</p> <p>Popište možnou podporu žáka ve vzdělávání s onkologickým onemocněním.</p>	<p>Vítková, M. (2006). <i>Somatopedické aspekty</i>. Brno: Paido.</p> <p>Vítková, M. (2019), <i>Somatopedie. Distanční studijní text</i>. Opava: Slezská univerzita.</p>
<p>ID: Inovativní a alternativní pedagogické programy: kooperativní a zkušenostní učení.</p>	<p>Uveďte příklad kooperativního učení na vámi vybrané skupině žáků a vybraném ročníku ZŠ.</p> <p>Zamyslete se nad významem zkušenostního učení.</p>	<p>Černý, M. (2017). <i>Informační a učící se společnost</i>. Brno: Paido.</p> <p>Sak, P., Mareš, J. (2007). <i>Člověk a vzdělání v informační společnosti</i>. Praha: Portál.</p>
<p>Rozvoj alternativních vzdělávacích programů a inovací v současnosti a jeho důvody, afektivní potřeby nejen v alternativním vzdělávání</p> <p>Alternativní vzdělávací programy a inovace ve vzdělávání: reformní školy, nové alternativy, inovace v současné škole.</p> <p>Školní prostředí a emoce, práce s emocemi ve škole. Klasifikace emocí, projevy emocí, vztah emocí a potřeb, emocí a motivace, emocí a učení. Emoční regulace a její vývoj. Neurotické poruchy. Poruchy chování a emocí s obvyklým nástupem v dětství.</p>	<p>Na vybraných přípravách na výuku diskutujte o použití prvků vybraných reformních či inovativních směrů. Ve světle vlastní praktické zkušenosti diskutujte o úskalích a přínosech vybraného reformního či inovativního směru.</p>	<p>Svobodová, J. (2007). <i>Výběr z reformních i současných edukačních koncepcí</i>. Brno: MSD.</p> <p>Hoeksema – S. Nole; Fredrickson, B. L., Loftus, G. R., & Wagenaar, W. A. (2012). <i>Psychologie Atkinsonové a Hilgarda</i>. Praha: Portál.</p> <p>Čáp, J., & Mareš, J. (2001). <i>Psychologie pro učitele</i>. Praha: Portál.</p> <p>Matějček, Z. (2007). <i>Co děti nejvíc potřebují</i>. Praha: Portál.</p> <p><i>Mezinárodní klasifikace nemocí DSM-V</i></p>

Okruh 18	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Žák s TP a hodnoty a postoje ve vzdělávání</p> <p>SpP: Žák s TP: podpora žáků s chronickým onemocněním (cystická fibróza, EPI, diabetes mellitus)</p>	<p>Popište možnou podporu žáka ve vzdělávání s vybraným chronickým onemocněním (specifika ve vzdělávání).</p>	<p>Fialová, I., Opatřilová, D., Procházková, L. (2012). <i>Somatopedie. Texty k distančnímu vzdělávání</i>. Brno: Paido.</p> <p>Opatřilová, D. (2018). <i>Speciálněpedagogická diagnostika somatopedická</i>. https://munispace.muni.cz/library/catalog/book/1604</p>
<p>ID: Čtení jako elementární dovednost, roviny čtenářské gramotnosti: čtení jako elementární dovednost, faktory rozvoje čtenářské pregramotnosti.</p>	<p>Charakterizujte možné negativní signály čtenářské pregramotnosti v předškolním věku. Na příkladu aplikujte nácvik čtení u žáka v 1. ročníku ZŠ.</p>	<p>Doležalová, J. (2005). <i>Funkční gramotnost – proměny a faktory gramotnosti ve vztazích a souvislostech</i>. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové. Pedagogická fakulta, Gaudeamus.</p> <p>Fabiánková, B., Havel, J., Novotná, M. (1999). <i>Výuka čtení a psaní na 1. stupni základní školy</i>. Brno.</p> <p>Havel, J., Najvarová, V. (2011). <i>Rozvíjení gramotnosti ve výuce na 1. stupni ZŠ</i>. Brno: MU.</p> <p>Mertin, V., Krejčová, L. (2016). <i>Metody a postupy poznávání žáka. Pedagogická diagnostika</i>. Praha: Wolters Kluwer ČR.</p>
<p>Hodnoty a postoje ve vzdělávání</p> <p>Axiologické dimenze člověka (co je hodnota, charakter, ctnost, potřeba), charakteristika některých teorií hodnot. Hodnoty ve výchově a hodnotová dimenze v kurikulu ZŠ a SŠ. Morální výchova: její cíle a metody (kognitivní, emocionální, zaměřené na jednání).</p> <p>Postoje, předsudky, stereotypy ve škole. Vývoj morálního usuzování (Piaget, Kolberg). Složky postoje, utváření a změny postojů ve výukové praxi. Typy předsudků a stereotypů (genderové, etnické atd.), jejich vliv na komunikaci učitele a žáků, rodičů atd. Labeling. Možnosti postojové změny u předsudků a stereotypů u žáků a u učitelů. Rozvoj sociálních kompetencí a jejich souvislost s konceptem klíčových kompetencí.</p>	<p>Vyberte si jeden z konceptů morální nebo charakterové výchovy a vysvětlete ho (např. Výchova silných stránek charakteru a ctností dle M. Seligmana, Integrativní etická výchova dle D. Narvaez, Hodnotové vzdělávání C. Mooney, Sociální a emoční učení, Mindfulness ve školách).</p>	<p>Muchová, L. (2015). <i>Morální výchova v nemorální společnosti?</i> Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury.</p> <p>Dorotíková, S. (1998). <i>Filosofie hodnot: Problémy lidské existence, poznání a hodnocení</i>. Praha: UK. (s. 28)</p> <p>Kučerová, S. (1996). <i>Člověk, hodnota, výchova</i>. Prešov: Manacom. (s. 18)</p> <p>Hewstone, M., & Stroebe, W. (2006). <i>Sociální psychologie. Moderní učebnice sociální psychologie</i>. Praha: Portál.</p> <p>Řezáč, J. (1998). <i>Sociální psychologie</i>. Brno: Paido.</p> <p>Výrost, J., Slaměník, I., & Sollárová, E. (2019). <i>Sociální psychologie: teorie, metody, aplikace</i>. Praha: Grada.</p>

Okruh 19	Aplicační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Žák se SVP, socializace, rodina a škola</p> <p>SpP: Žák se SVP: intervence v oblasti spolupráce rodiny, školy a poradenských pracovišť.</p>	<p>Vymezte role jednotlivých poradenských pracovišť a poradenských zařízení a role rodičů. Aplikujte na konkrétním příkladu</p>	<p>Aktuální legislativa.</p>
<p>ID: Čtení jako elementární dovednost, roviny čtenářské gramotnosti: metody prvopočátečního psaní a čtení.</p>	<p>Na vámi vybraném příkladu popište metodu při nácvičku čtení a podpoře funkční gramotnosti u žáka s oslabeným sluchovým vnímáním. Které z metod preferujete při nácvičku psaní a proč?</p>	<p>Doležalová, J. (2005). <i>Funkční gramotnost – proměny a faktory gramotnosti ve vztazích a souvislostech</i>. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové. Pedagogická fakulta, Gaudeamus.</p> <p>Fabiánková, B., Havel, J., Novotná, M. (1999). <i>Výuka čtení a psaní na 1. stupni základní školy</i>. Brno.</p> <p>Havel, J., Najvarová, V. (2011). <i>Rozvíjení gramotnosti ve výuce na 1. stupni ZŠ</i>. Brno: MU.</p> <p>Mertin, V., Krejčová, L. (2016). <i>Metody a postupy poznávání žáka. Pedagogická diagnostika</i>. Praha: Wolters Kluwer ČR.</p>
<p>Socializace, rodina a škola</p> <p>Rodina jako socializační a edukační prostředí: funkce rodiny, znaky funkční rodiny, styly výchovy dle Čápa nebo Darlingové a Steinberga (in Giller- nová et al.). Typy rodinného zázemí žáka. Spolu práce učitele s rodiči žáků.</p> <p>Socializace, rodina a škola. Proces socializace, jeho význam pro člověka a společnost. Role školy a rodiny v socializaci dítěte, rozdíly v rodinné a školní socializaci. Role v rodině, náročné situace v rodině. Vztah rodiny a školy z psychologického hlediska. Způsob komunikace mezi školou a rodinou.</p>	<p>Prezentujte svůj scénář mikrovýstupu, ve kterém se představíte jako třídní učitel (učitelka) rodičům svých žáků na první společné schůzce s nimi?</p> <p>Uvedte rizika komunikace mezi rodinou a školou a možnosti jejich předcházení.</p>	<p>Rabušicová, M. (2004). <i>Škola a (versus) rodina</i>. Brno: MU.</p> <p>Střelec, S. (Ed.). (2004). <i>Studie z teorie a metodiky výchovy I</i>. Brno: MU. (s. 136–146)</p> <p>Střelec, S. (Ed.). (2006). <i>Studie z teorie a metodiky výchovy II</i>. Brno: MU. (s. 109–123)</p> <p>Čáp, J. (1996). <i>Rozvíjení osobnosti a způsob výchovy</i>. Praha: ISV.</p> <p>Gillernová, I., Kebza, V., & Rymeš, M. (2011). <i>Psychologické aspekty změn v české společnosti: člověk na přelomu tisíciletí</i>. Praha: Grada. (kapitola: 2.3.2 Pojetí rodičovských stylů)</p> <p>Hayesová, N. (1998). <i>Základy sociální psychologie</i>. Portál, Praha</p> <p>Hewstone, M., & Stroebe, W. (2006). <i>Sociální psychologie. Moderní učebnice sociální psychologie</i>. Praha: Portál.</p> <p>Řezáč, J. (1998). <i>Sociální psychologie</i>. Brno: Paido.</p> <p>Výrost, J., Slaměník, I., & Sollárová, E. (2019). <i>Sociální psychologie: teorie, metody, aplikace</i>. Praha: Grada.</p> <p>Praško, J., & Prašková H. (2007). <i>Asertivitou proti stresu</i>. Praha: Grada.</p>

Okruh 20	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Žák s PCH a kázeň a svoboda ve výchově</p> <p>SpP: Edukace žáků v riziku poruch chování a s poruchami chování ve školách hlavního proudu vzdělávání</p> <p>Resilienční zdroje v podpoře žáků s PECh - systémová, individuální rovina.</p> <p>Problematika poruch chování spojených s konfliktem, agresí, závislostí.</p> <p>Rizikové faktory sociálního vylučování – zvýšeně rizikové skupiny, postupy prevence, intervence, provázení.</p> <p>Spolupráce školy a rodiny při podpoře dítěte v riziku, s problémy/poruchami chování.</p>	<p>Na kazuistice žáka v riziku, s problémy či poruchami chování ilustrujte diagnostická kritéria, strategie/postupy prevence, intervence, rehabilitace – s využitím zdrojů z jednoho z daných prostředí - škola, rodina, komunita, sociální prostředí.</p>	<p>Říčan, P. (1995). <i>Agresivita a šikana mezi dětmi: jak dát dětem ve škole pocit bezpečí</i>. Praha: Portál.</p> <p>Šolcová, I. (2009). <i>Vývoj resilience v dětství a dospělosti</i>. Praha: Grada.</p> <p>Vojtová, V. (2010). <i>Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti</i>. Brno: Masarykova univerzita.</p> <p>Vojtová, V., & Červenka, K. (2012). <i>Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování: Educational needs of children at risk and with behavioural disorders</i>. Brno: Masarykova univerzita.</p> <p>Vojtová, V. (2013). <i>Kapitoly z etopedie I</i> (3. vyd). Brno: Masarykova univerzita.</p>
<p>ID: Strategie a možnosti podpory žáků se SVP v prostředí inkluzivní školy: metody a formy práce, pomůcky a technologie.</p>	<p>Na vámi vybraném příkladu specifikujte spolupráci, systém a podporu při vzdělávání žáka s SVP.</p>	<p>Zilcher, L., Svoboda, Z. (2019). <i>Inkluzivní vzdělávání</i>. Praha: Grada.</p> <p>Evropská agentura pro speciální a inkluzivní vzdělávání (https://www.european-agency.org/resources/publications)</p>
<p>Kázeň a svoboda ve výchově a jejich vztah k žákům s problémovým chováním</p> <p>Kázeň a svoboda ve výchově a ve škole. Analýza neukázněného chování, metody řešení výchovného konfliktu: behavioristické a humanistické přístupy. Autorita ve výchově. Moc ve školní třídě (báze moci učitele, mocenské konstelace ve výuce).</p> <p>Žáci s problémovým chováním a jejich vnímání učitelem. Problémové chování/specifické poruchy chování. Možné příčiny, projevy. Možnosti nápravy problémového chování. Postup školy vůči dítěti s problémovým chováním (včetně ro ple třídního učitele a školního poradenského pracoviště). Sociální vnímání a poznávání ve vztahu mezi vyučujícími a studujícími. „Chyby“ ve vnímání a poznávání druhých ve školní praxi.</p>	<p>Uvedte příklady efektivního řízení třídy, kterým můžete předcházet vyrušování žáků. Ilustrujte použití některých opatření v praxi.</p>	<p>Bendl, S. (2011). <i>Školní kázeň v teorii a praxi: učebnice pro studenty učitelství</i>. Praha: Triton.</p> <p>Lukas, J., & Lojdová, K. (2018). <i>Řízení třídy: přístupy, oblasti, strategie</i>. <i>Pedagogika</i>, 68(2), 155–172.</p> <p>Šedřová, K. (2011). <i>Mocenské konstelace ve výukové komunikaci</i>. <i>Studia paedagogica</i>, 16(1), 89–118.</p> <p>Vlčková, K., Lojdová, K., Lukas, J., Mareš, J., Šalamounová, Z., Kohoutek, T., et al. (2015). <i>Z posluchárny za katedru: mocenské vztahy ve výuce</i>. Brno: MU. (s. 22–45)</p> <p>Hewstone, M., & Stroebe, W. (2006). <i>Sociální psychologie. Moderní učebnice sociální psychologie</i>. Praha: Portál.</p> <p>Krejčová, L., & Mertin, V., eds. (2010). <i>Pedagogická intervence u žáků ZŠ</i>. Praha: Wolters Kluwer ČR.</p> <p>Matějček, Z. (2011). <i>Praxe dětského psychologického poradenství</i>. Praha: Portál.</p> <p>Vágnerová, M. (1999). <i>Psychopatologie pro pomáhající profese. Variabilita a patologie lidské psychiky</i>. Praha: Portál.</p> <p>Mezinárodní klasifikace nemocí – 10 (poruchy emocí a chování s obvyklým nástupem v dětství).</p>

Okruh 21	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Žák s NKS, výchovná prostředí a vlivy sociálního vnímání aktérů</p> <p>SpP: NKS: vymezení pojmu komunikace, narušená komunikační schopnost, orientační analýza narušené komunikační schopnosti, klíčové kategorie ve vzdělávacím procesu.</p>	<p>Na příkladu žáka a jeho projevů v jednotlivých jazykových rovinách přibližte současné chápání termínu narušená komunikační schopnost. Popište, jaké postupy a materiály můžete využít k orientační analýze komunikační schopnosti žáka v rámci vzdělávacího procesu.</p>	<p>Bendová, P. (2011). <i>Dítě s narušenou komunikační schopností ve škole</i>. Praha: Grada.</p> <p>De Vito, J. (2001). <i>Základy mezilidské komunikace</i>. Praha: Grada.</p> <p>Klenková, J. (2006). <i>Logopedie</i>. Praha: Grada.</p>
<p>ID: Čtení jako elementární dovednost, roviny čtenářské gramotnosti: psychologické základy vyučování čtení a psaní.</p>	<p>Zamyslete se nad podněty vnějšího prostředí, které mohou působit na čtenářské dovednosti u žáka s lehkým mentálním postižením. Diskutujte nad strategiemi podpory při nácviu psaní u žáka s mozkovou obrnou</p>	<p>Doležalová, J. (2005). <i>Funkční gramotnost – proměny a faktory gramotnosti ve vztazích a souvislostech</i>. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové. Pedagogická fakulta, Gaudeamus.</p> <p>Mertin, V., Krejčová, L. (2016). <i>Metody a postupy poznávání žáka. Pedagogická diagnostika</i>. Praha: Wolters Kluwer ČR.</p>
<p>Výchovná prostředí a vlivy sociálního vnímání aktérů</p> <p>Výchovná prostředí (charakteristika školního, vrstevnického a lokálního prostředí). Kultura a klima školy. Komunitní škola, otevřená škola.</p> <p>Narušené vztahy ve školní třídě a ve škole. Podoba a význam dobře fungujících vztahů ve školní třídě. Projevynarušených vztahů. Agresivita. Šikana (teorie – Olweus, Kolář; vymezení, fáze; její rozpoznávání a možní aktéři ve školním prostředí). Kyberšikana. Prevence narušených vztahů ve třídě. Intervence ve třídě s narušenými vztahy (úloha učitele, školního poradenského pracoviště a dalších institucí, vyhláška).</p>	<p>Charakterizujte prostředí vybrané školy, na které jste praktikovali.</p>	<p>Bradová, J. (2013): <i>Rodiče vítání: Se Zdeňkem Slejškou o otevírání škol rodičům a rodičům školám</i>. Komenský, 137(3), 5–11.</p> <p>Hofbauer, B. (2004). <i>Děti, mládež a volný čas</i>. Praha: Portál.</p> <p>Kraus, B., & Poláčková, V., et al. (2001). <i>Člověk, prostředí, výchova</i>. Brno: Paido.</p> <p>Hayesová, N. (1998). <i>Základy sociální psychologie</i>. Praha: Portál.</p> <p>Hewstone, M., & Stroebe, W. (2006). <i>Sociální psychologie. Moderní učebnice sociální psychologie</i>. Praha: Portál.</p> <p>Krejčová, L., & Mertin, V. (Eds.) (2010). <i>Pedagogická intervence u žáků ZŠ</i>. Praha: Wolters Kluwer ČR.</p> <p>Vágnerová, M. (2005). <i>Školní poradenská psychologie pro pedagogy</i>. Praha: Karolinum.</p> <p>Kolář, M. (2011). <i>Nová cesta k léčbě šikany</i>. Praha: Portál.</p>

Okruh 22	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Žák se SP, pedagogická a výuková komunikace a její psychologický kontext</p> <p>SpP: Žák se SP: mentální procesy u žáků se sluchovým postižením (poruchy vnímání, paměti, myšlení a pozornosti) a možná intervence. Specifika osobnosti žáka se sluchovým postižením, psychický a somatický vývoj v období mladšího, staršího školního věku a adolescence.</p>	<p>Na konkrétní případové studii žáka se sluchovým postižením uveďte specifika, která se u něj v důsledku sluchové postižení vyskytují.</p> <p>Jakým způsobem se zohledňujete ve výuce vývojová specifika žáků.</p>	<p>LEONHARDT, Annette (2001) <i>Úvod do pedagogiky sluchovo postižených</i>. Bratislava: Sapia</p> <p>POTMĚŠIL, Miloň a kolektiv (2012) <i>Diagnostické domény pro žáky se sluchovým postižením. Katalog míry posuzování míry speciálních vzdělávacích potřeb. II. část</i>. Olomouc: UP.</p> <p>ŠEDIVÁ, Zoja (2006) <i>Psychologie sluchově postižených ve školní praxi</i>. Praha: Septima.</p> <p>VÁGNEROVÁ, Marie (2004) <i>Psychopatologie pro pomáhající profese</i>. Praha: Portál.</p>
<p>ID: Čtenářské dovednosti a strategie: moderní komunikační technologie.</p>	<p>Uveďte příklad využití moderních technologií při nácviku čtení u žáka se sluchovým postižením.</p> <p>Které z moderních komunikačních technologií preferujete při výuce a proč?</p>	<p>Havel, J., Najvarová, V. (2011). <i>Rozvíjení gramotnosti ve výuce na 1. stupni ZŠ</i>. Brno: MU.</p> <p>Mertin, V., Krejčová, L. (2016). <i>Metody a postupy poznávání žáka. Pedagogická diagnostika</i>. Praha: Wolters Kluwer ČR.</p>
<p>Pedagogická a výuková komunikace a její psychologický kontext</p> <p>Specifika pedagogické a výukové komunikace (IRF komunikační struktura, dialog ve výuce a dialogické vyučování, vedení diskuse, rozhovor a jeho typy).</p> <p>Komunikace a interakce ve škole. Verbální a neverbální komunikace. Možné problémy v komunikaci mezi učiteli a žáky. Zásady efektivní komunikace učitelů s žáky, s rodiči a s kolegy. Komunikační fauly, komunikační chyby. Sebenaplňující proroctví (Pygmalion efekt a Go-lem efekt), jejich dynamika a důsledky pro žáka.</p>	<p>Ilustrujte na své praxi, jak se odlišuje pedagogická komunikace v hromadném, skupinovém a individuálním vyučování.</p> <p>Na písemné sebereflexi vlastního komunikačního výstupu vysvětlíte, v čem spočívá kvalita pedagogické komunikace učitele.</p>	<p>Nelešovská, A. (2005). <i>Pedagogická komunikace v teorii a praxi: Význam komunikace, vztah učitele k žákovi, komunikace ve škole, ukázky</i>. Praha: Grada. (s. 40–57)</p> <p>Mareš, J., & Křivohlavý, J. (1995). <i>Komunikace ve škole</i>. Brno: MU. (s. 24–32)</p> <p>Šedřová, K. (2015). <i>Co je dialogické vyučování?</i> <i>Komenský</i> 140(1), 8–12.</p> <p>Šedřová, K., Švaříček, R., & Šalamounová, Z. (2012). <i>Komunikace ve školní třídě</i>. Praha: Portál. (s. 41–51; 111–132)</p>

Okruh 23	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Žák se SP, otázky a zpětná vazba učitele ve výukové komunikaci</p> <p>SpP: Žák se SP: komunikace u žáků se sluchovým postižením, vizualizace mluvené češtiny, recepce psané formy českého jazyka, čtenářská gramotnost, vizuálně – motorické komunikační systémy.</p>	<p>Uvedte průběh komunikace mezi pedagogy a žáky se sluchovým postižením během vyučování a popište jaké komunikační systémy osob se sluchovým postižením lze využívat při výuce.</p> <p>Popište zásady správné komunikace ve třídě inkluzivní základní či střední školy, kde je vzděláván žák se sluchovým postižením.</p>	<p>Daňová, M. (2008) <i>Metodika úpravy textů pro znevýhodněné čtenáře</i>. Praha: Grada.</p> <p>Komorná, M. (2008) <i>Psaná čeština českých neslyšících – čeština jako cizí jazyk</i>. Praha : Česká komora tlumočnicků znakového jazyka.</p> <p>Krahulcová, B. (2014) <i>Komunikační systémy sluchově postižených</i>. Praha: Beakra.</p> <p>Slánská Bímová, P., Okrouhlíková, L. (2008). <i>Rysy přirozených jazyků. Český znakový jazyk jako přirozený jazyk. Lexikografie. Slovníky českého znakového jazyka</i>. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka.</p> <p>Souralová, E. (2002) <i>Čtení neslyšících</i>. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého.</p>
<p>ID: Předprofesní poradenství, profesní příprava, podpora při vstupu do světa práce: cíle předprofesní přípravy, poradenství k volbě profese, IPS při ÚP, poradenství pracovníci.</p>	<p>Popište, jak postupovat u žáka ZŠ při volbě jeho budoucího povolání a vhodné navazující školy (zaměřeno na vámi vybraného žáka se SVP).</p>	<p>Opatřilová, D. & Procházková, L. (2011). <i>Předprofesní a profesní příprava jedinců se zdravotním postižením</i>. Brno: Masarykova univerzita.</p> <p>Šikulová, R., Mrázová, E. a Wedlichová, I. (2007). <i>Pomáháme žákům s výběrem vzdělávací a profesní dráhy: metodická příručka pro učitele základních škol</i>. Most: Hněvín.</p>
<p>Otázky a zpětná vazba učitele ve výukové komunikaci</p> <p>Význam otázek v procesu učení, druhy otázek a jejich použití v různých výukových situacích, vztah učitelovy otázky a žakovy odpovědi otázky dle kognitivní náročnosti.</p> <p>Zpětná vazba učitele v pedagogické a výukové komunikaci (funkce zpětné vazby, pravidla pro poskytování zpětné vazby, typy). Psychologické aspekty otázek a zpětné vazby ve výuce z hlediska emocí a sebepojetí dětí. Děti s potenciálně problematickými charakteristikami (introvertní, úzkostné, pomalejší, méně nadané, s omezenou jazykovou kompetencí atd.) a způsoby práce s nimi.</p>	<p>Uvedte příklady otázek různé kognitivní náročnosti z vlastní praxe.</p> <p>Na dvou různých částech přípravy na hodinu diskutujte o vhodnosti použití různých typů otázek. Uvedte, zda a jak byste v dané situaci zařadili zpětnou vazbu. Jaké odpovědi žáků byste v dané situaci očekávali? Jak byste na ně reagovali? Jak byste v dané situaci opravili chybu?</p>	<p>Švaříček, R. (2013). <i>Sedm pravidel kognitivně náročné výuky</i>. Komenský, 138(1), 11–17.</p> <p>Hayesová, N. (1998). <i>Základy sociální psychologie</i>. Praha: Portál.</p> <p>Hewstone, M., & Stroebe, W. (2006). <i>Sociální psychologie. Moderní učebnice sociální psychologie</i>. Praha: Portál.</p> <p>Lechta, V., a kol. (2005). <i>Terapie narušené komunikační schopnosti</i>. Praha: Portál.</p> <p>Řezáč, J. (1998). <i>Sociální psychologie</i>. Brno: Paido.</p> <p>Výrost, J., Slaměnik, I., & Sollárová, E. (2019). <i>Sociální psychologie: teorie, metody, aplikace</i>. Praha: Grada.</p> <p>Praško, J., & Prašková H. (2007). <i>Asertivitou proti stresu</i>. Praha: Grada.</p>

Okruh 24	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Žák s PCH a Kvalita školy a vztahy v ní</p> <p>SpP: Edukace žáků v riziku poruch chování a s poruchami chování ve školách hlavního proudu vzdělávání</p> <p>Komunikace speciálního pedagoga v roli poradce se zaměřením na chování.</p> <p>Vedení případu a záznamu intervenční práce.</p> <p>Spolupráce s dalšími odborníky a institucemi (SVP, OSPOD, soud, atd.), problematika provázení.</p>	<p>Na základě kazuistiky žáka ilustруйте záznam poradenského rozhovoru, poradenství rodičům, práce s rodinou - typy poradenských témat a otázek.</p> <p>Na základě kazuistiky žáka formulujte možnosti, důvody a cíle spolupráce s externími odborníky a institucemi.</p>	<p>Vojtová, V. (2010). <i>Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti</i>. Brno: Masarykova univerzita.</p> <p>Vojtová, V., & Červenka, K. (2012). <i>Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování: Educational needs of children at risk and with behavioural disorders</i>. Brno: Masarykova univerzita.</p> <p>Vojtová, V. (2013). <i>Kapitoly z etopedie I</i> (3. vyd). Brno: Masarykova univerzita.</p>
<p>ID: Strategie a možnosti podpory žáků se SVP v prostředí inkluzivní školy: metody a formy práce, pomůcky a technologie.</p>	<p>Na vámi vybraném příkladu specifikujte spolupráci, systém a podporu při vzdělávání žáka s SVP.</p>	<p>Zilcher, L., Svoboda, Z. (2019). <i>Inkluzivní vzdělávání</i>. Praha: Grada.</p> <p>Evropská agentura pro speciální a inkluzivní vzdělávání (https://www.european-agency.org/resources/publications)</p>
<p>Kvalita školy a vztahy v ní</p> <p>Kvalita školy a pedagogická evaluace jako proces, přístupy k pedagogické evaluaci, typy pedagogické evaluace, autoevaluace školy.</p> <p>Klima školy, klima učitelského sboru, žákovské hodnocení výuky, práce se začínajícími učiteli jako možné indikátory kvality školy z pohledu učitele.</p>	<p>Na příkladu Zprávy české školní inspekce a Výroční zprávy o činnosti školy, ve které jste vykonávali učitelskou praxi, popište hodnocené aspekty (externí i interní) a porovnejte je s vlastní zkušeností.</p>	<p>Průcha, J. (1996). <i>Pedagogická evaluace: hodnocení vzdělávacích programů, procesů a výsledků</i>. Brno: MU.</p> <p>Vašátková, J. (2010). <i>Autoevaluace a benchmarking ve škole</i>. Olomouc: Hanex.</p> <p>Mareš, J. (2013). <i>Pedagogická psychologie</i>. Praha: Portál.</p>